

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Critias vel Atlanticus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

gestis ante diluuium. Post uero diluuium narraturus, ut arbitror, erat Hermocrates. Neque te turbabunt nouē illa annorum milia, si Eudoxum audieris dicentem annos illos Aegyptiorum non solares fuisse, sed lunares. Vltima tandem huius libri sententia docet, Iouem, id est, deum architectum mundi è sua sede, id est ex suis ipsius intuitu remotissima quaeq; minimaq; prospicere, atque ad eandem sedem, id est diuinam contemplationem deos omnes subditos sibi conuertere, unde instructi inferiora gubernent. Neque uicissim duo hæc illos agere, imò uero assidue contemplando diuina, per illa simul temporalia dispensare. Hanc ipsam sedem ideo medium mundi appellat thronū, quia & inde tanq̄ à centro effluunt omnia, & illuc refluunt, & illinc facile cuncta circumspectantur atq; reuoluuntur.

CRITIAS VEL ATLANTICVS

TIMAEVS. CRITIAS. SOCRATES. HERMOCRATES.

VAM Grata longum post iter defesso quies ô Socrates, tam mihi post longas disputationis ambages, dulce silentiū. Mundum autem hūc re quidem ipsa iam diu, sermone uero nuper deum effectum, obsecro, ut si quid rectè dictum est seruet ipse nobis atq; custodiat: sin aut̄ indecens quicquam in superioribus non sponte, protulimus, meritas à nobis exigat pœnas. Debita uero eius qui per ignorantiam negligentiam' ue errauit, pœna est, ut sciens & diligens efficiatur. Quamobrem ut posthac rectius de eorū generatione loquamur, medicinā nobis à deo medicinarū omniū perfectissimā saluberrimamq; dari scientiam exoptamus. Actis deniq; uotis sequentem disputationem Critiæ, ut inter nos conuenerat, iam cōcedimus. CRIT. Accipio equidem ô Timæe, & quam tu supra ueniā petisti tanq̄ de rebus magnis disputaturus, eandem ego nunc peto. Imò uero maiorem quoq; ueniā in ijs quæ restant tribuendam existimo: quanquam scio procacem quodammodo rusticamq; petitionem hanc meam uideri posse. Dicendum tamen. Quòd quidem non recte abs te superiora dicta sint, nemo sanæ mentis obiecerit: quòd autem quæ restant dicenda, utpote difficiliora, maiorem exigant indulgentiam, conabor ostendere: quandoquidem facilius apparet, ut qui de dijs differit, satisfacere hominibus uideatur, quam qui de mortalibus. Imperitia nanq; & ignoratio audientium magnam copiam ad ea quæ ignota sunt, effingenda, præstare dicentibus consueuit. Quomodo uero simus circa deos affecti, non ignoramus. Ut autem quod sentio planius uobis aperiam, sic attendite. Quæcunq; à nobis dicuntur, tanquam imitationem quandam similitudinisq; expressionē existimare debemus. Neq; nos latet quæ in pictorum effectione circa diuina humanæ uel corpora uel facilitas uel difficultas sit, ad hoc ut sufficienter ea repræsentasse spectantibus uideantur. Profecto cum terram pingunt & montes, flumina, syluas, cœlumq; omne, quæ ue circa cœlum consistunt & quæ uagantur, primū quidē satis putamus factū, si quis uel exiguam quandam referre possit earum rerum imaginem: deinde utpote taliū prorsus ignari, ne examinamus quidem pictorum opera, neq; etiam redarguimus, sed confusa quadam adumbratione fallaciq; utimur. Cum uero quis fingere aggreditur nostrorum corporum similitudinem, tunc propter familiarem ipsam rerum nostrarum animaduersionem acutius errata persentimus, seueriq; & acres iudices exactoresq; sumus aduersus eum qui non singula lineamenta coloresq; expresserit, Idem quoq; in sermonibus intueri licet. Nam satis esse putamus, si de cœlestibus diuinisq; rebus quicquam, uel parum quod conueniens est afferatur. Mortalia uero humanaq; opera exacte nimium examinare solemus. Quamobrem si minus pro dignitate quæ statim sunt dicenda, tractabimus, ignoscere decet. Neq; enim facile, imò certè difficile mortalia ad opinionem imitatione ipsa exprimi posse putanda sunt. Hæc itaq; omnia dixi ô Socrates, cupiens & uos admonere, & maiorem à uobis ueniā ad ea quæ restant, expetere. Vos autem si iusta petere uideor, ultrò hanc ueniā largiamini. SOCR. Nihil obstat ô Critia, quo minus tibi quod postulas tribuatur. Quinetiam Hermocrati hoc idem à nobis tertio detur. Constat enim hunc paulopost cum dicturus erit, eadem precaturum. Ut igitur aliter exordiat, neq; eadem cogatur repetere, sciat ueniā sibi esse tributam: & quasi id constet, ad dicendum protinus accingat. Prædico autem tibi ô amice Critia iudicium auditorum. mire enim poeta qui ante dixit, persuasit. Quapropter admodum tibi ueniā opus erit si ea sufficienter es comprehensurus. HER. Idem mihi ô Socrates quod & huic nuncias. Cæterum segnes pusillanimesq; nunquam

Nunquam palmam consecuti sunt Critia. Sermonem igitur aggredi forti animo decet,
 ac Phœbo Musisq; uocatis, antiquos ciues, excellentes uiros summis laudibus illustra-
 re. CRIT. O amice Hermocrates quia postera tibi dies assignata est, dicentemq; aliū
 es secuturus, ideo confidis. Quale uero id sit, ipse tibi, forsitan declarabit. Exhortanti
 itaq; tibi & ad rem ipsam penitus inflammāti parendum. Ac præter deos quos tu me-
 morabas, alios insuper inuocare decet, præcipueq; Mnemosynen, id est memoriam: in
 qua dea præcipua orationis nostræ momenta sunt sita. Nempè si sufficienter memi-
 nerimus recensuerimusq; nunc uobis, quæ quondam à sacerdotibus tradita, à Solonē
 huc aduecta fuerūt, uidebimur theatro huic, ut arbitror, satis officio nostro functi. Hoc
 itaq; iam agendum, neq; ultra cunctandū. Primum autē cōmemoremus summā esse an-
 norum nouem millū ex quo bellum extitisse traditū est inter eos omnes qui ultra, et eos
 qui citra columnas Herculis habitabant, quod in præsentia enarraturi sumus. Horum
 quidē dux fuit hæc ciuitas, bellumq; omne ut dicitur confecit. Illorū autē insulæ Atlan-
 ticæ reges, quam insulam Libya Asiaq; maiorem fuisse quandoq; perhibuimus. postea
 uero cœnum ibi inuiū submersa insula ex terræ concussione relicta, quod quidē hinc
 illuc altum in mare nauigantibus obstat, ne ultra enauigare liceat. Gentes quidem bar-
 baras quæ tunc erant, Græcasq; generatim orationis ipsius progressus passim prout
 occasio dabitur, enarrabit: Atheniensium autē qui tunc erant, aduersariorumq; uires in
 primis respublicasq; & belli ordinem atq; successum exponere decet. Horū uero ipso-
 rum, nostra primū narrabimus. Dii quondam uniuersæ terræ orbem sigillatim sortiti
 sunt, in regiones singulas distributū. Neq; partitionem hanc cōtentio fecit. Nam pro-
 cul à ratione id esset: quod dii uel quæ unicuiq; ipsorū conueniūt, ignorarēt: uel cogno-
 scentes quæ potius alijs cōpetunt, aliena iura uicissim usurpare contenderent. Cæte-
 rum iudicij iurisq; sortibus sua quicq; ad uotum suscipientes, curantesq; amicorum sin-
 gula, regiones habitandas disposuerunt. Hosq; ueluti greges ipsorum possessionesq;
 et armenta nutriuerē, hoc tamen excepto quod corporibus corpora cogere noluerunt,
 quemadmodū plagis pecora iumentaq; pastores solent. At uero tanquā docile et obe-
 diens animal quasi ex puppe nauem agilem dirigentes, persuasione pro gubernaculis
 utebantur, eaq; animā attingebāt, & pro arbitrio suo ita ducentes mortale genus omne
 gubernabant. Et alij quidem dii aliorū locorum gubernationem sortiti ea instituebāt:
 Vulcanus autē Mineruæq; naturā habentes cōmunem, tum quia eodem ex patre sunt,
 tum quia per sapientiæ studiū perq; artium diligentiam ad eadem tendūt, ita cōmunem
 sortem hanc nacti sunt regionem, utpote uirtuti prudentiæq; natura propriā atq; con-
 gruam: procreantesq; in ea uiros indigenas admodum, generosos, eorū mentibus rei-
 publicæ ordinem infuderunt. Quorū duntaxat nomina supersunt: opera uero eorum
 qui successerunt interitū, & longo temporū interuallo, è memoria hominū deleta sunt.
 Semper enim superstes hominū genus ut in superioribus diximus, montiuagū atq; ru-
 de, cui potentū in regione uirorū nomina solum audita. At præter hæc ex rebus gestis
 exiguæ quædam notæ fuerunt. Quapropter filijs suis posterū quodā amoris affectu no-
 mina priscorū imposuerunt, uirtutū legumq; superiorum ignari. nihil enim de his habē-
 bant præter samam, & eam nō satis certā. Cum uero multa per secula rebus ad uictū ne-
 cessarijs indigerent, ipsiq; & filij mentem his adhiberent quorū penuria premebantur,
 deq; his uerba facerent, rerum antiquarū memoriā neglexerunt. Confabulatio enim
 priscarumq; rerum inuestigatio ciuitatibus cū otio simul oriri cōsueuerunt, cū necessā-
 ria uitæ parata iam sunt, prius uero nequaq;. Atq; ita priscorū nomina sunt absq; operi-
 bus reseruata. Dico autē hæc ita cōiectans, quoniā inquit Solon sacerdotes illos in ue-
 ris belli narratione plurima inseruisse nomina posteris persimilia, ut Cecropem, Erech-
 theum, Erichthoniū, Erisichthonem, aliaq; ex his quæ supra Theseū memorantur. Mu-
 lierū quoq; nomina similiter atq; opera eadem, deaq; Palladis figurā et statuam, ita ut
 belli studia uiris tunc essent mulieribusq; cōmunia. Nempè ea tempestate armatā deā
 palam cultā fuisse, exemplum daturā omnibus, quod in singulis animalium gregibus,
 mas, sceminaq; sortis eiusdē, pro generis cuiusq; uirtute ita natura instituta sunt, ut ag-
 gredi omnia cōmuniter ualeant. Habitabant profecto tunc in hæc regione alia genera
 ciuium, qui in artium operibus & agricultura uersabantur. Milites autē à diuinis uiris prin-

cipio segregati seorsum uiuebant, habentes omnia tum ad alimenta, tum ad educationem cōterentia. Quorū nullus propriū aliquid possidebat. Nam cōmunia inter se cuncta existimabant. Ultra uero uictus ipsius sufficientiam nihil ab alijs ciuibus exigebāt, exercebantq; ea omnia quę heri de custodibus quos descripsimus, exposita sunt. Quinetiam uere illud & probabiliter de regione nostra est dictum, Primum quidē illis temporibus fines suos hinc quidem ad Isthmum habuisse porrectos: istinc uero uersus Epirum ad summum Citheronem atque Parnethen. Qui fines ipso descensu ad dexteram Oropiam attingant, ad sinistram uersus mare, Asopo excluso. Virtute uero uniuersam terram ab hac exuperatam fuisse traditur. Quapropter potuisse tunc regionem hanc, uniuersum accolarum exercitū alere. Argumentū planē uirtutis eius euidētissimum, quia quod ex ea reliquū est, cum quauis alia hoc ipso certare potest quod & fert omnia, & fructus profert optimos, pascuisq; abundat animalī cuiq; accommodatis. Tunc uero non modo speciosa hæc omnia, sed etiam uberrima producebat. Quanam ratione id probabile? Quibus ue indicijs has esse reliquias illius terræ coniectari potest? Omnis ab alia continenti in pelagus longa uelut promontoria porrigens iacet. Quam altitudo maris proxima passim profunditate circūdat. Cum itaq; multa ingētiaq; diluuiā annorum nouem miliū interuallo præterierint, tot enim ex illo tempore ad præsens annū fluxere, tellus his temporibus colluuiōibusq; è sublimioribus locis defluens, ne collem quidem, ut alibi locorū solet, accumulauit, dignum saltem mentione: & semper circum desidens in profundum occultitur. Quapropter relicta sunt quemadmodum in angustis insulis præsentia hæc, si cum illis conferantur, quasi corpore per morbum extenuato ossa deterfa nudataq; terra molli quondā & pingui: solumq; tenue corpus atque aridum mansit. Olim integra terra altissimos montium colles habebat: & agrī qui nunc Phellei nominantur, solo pingui fertiles erant. Sylua in montiū uertice frequens. Cuius nunc etiam coniecturæ quædam apparent. Sunt enim montes nonnulli, qui solas nunc apes pascūt, olim uero nec multo tamen antea cōtempore ingentes inde incisæ arbores operimentis & contignationibus conficiendis aptissimæ. ex quibus ædiū amplissimarū structuræ adhuc extant. Erant & aliæ multæ arbores domesticæ mites atq; proceræ. Quinetiam pascua pecorū uberrima. Præterea regio hæc quotannis, ab loue frigiferam pluuiam hauriebat. Neq; ut nunc per decliue præruptumq; effusa ex terra in mare aquam fundebat, sed hanc absorptam tenaci quadam concauitate è sublimibus uenientem recondens combibensq; in uiscera demittebat. Vnde passim iuges fluuiorum fontiumq; riuī scaturiebant, quorum etiam nunc in ueteribus fontibus sacra quædam signa relicta conspiciuntur. Quapropter in præsentia de his uera narrantur. Atque hæc erat regionis huius conditio. Excolebatur præterea tunc ab agricultoribus ut consentaneum est, & ueris & ad eadem hæc intentis, ingeniosis profecto uiris et honestorū admodum studiosis, solum fertile nactis, aquam copiosissimam, tēperie aeris singulis anni temporibus saluberrimam. Vrbs autē eo tempore sic instituta erat. Primo quidē arcis tunc alia quā nunc erat dispositio. Nunc enim una saltem nox pluuiosa, tenue solum cum liquefecisset, terræmotū induxit: & ante illud Deucalionis exitiū, tertia prius illuuiōne fatali. Superiori uero tempore magnitudo eius usq; ad Eridanū lissimq; protensa Pnycem intus & Lycabetū comprehēdebat, terminū eregione Pnycis habens. Erat glebosa omnis, paucis locis exceptis à superiori parte plana. Habitabant exteriora eius ad læuam ab artificibus agricolisq; qui proxime agros colebant. Superiora milites soli prope Mineræ Vulcaniq; templū inhabitabant, ueluti ædis unius uiridariū uno ambitu circundantes. Loca enim eius ab Boreā uersa colebāt, qui cōmunes ædes, atq; cœnacula quibus hyeme utuntur, parabant: & quęcunq; cōmuni ciuitatis uitæ cōueniebant, tum has, tum sacras, sine auro & argento omnia extruendo. Nulla siquidem in re unquā his utebant. Verū mediū inter superbiam illiberalitatemq; secuti honestas habitationes struebant, in quibus & ipsi consenescentes & nati natorum eas posteris sibi similibus relinquebāt. Hortis uero gymnasijsq; & cœnaculis austrū uersus expositis utebant æstate. Erat fons unus ubi nunc arcis est locus. Quo ob terræ motum exhausto, riuuli circum exigui relicti sunt. Tunc autē affatim omnib. liquorē suggerebat irriguū: cuius erat æstate atq; hyeme tēperies salutaris. Hac illi ratione loca hæc habitabāt, ciuiū quidē suorū custodes

custodes, ceterorū uero Græcorū uolentiū duces, obseruantes in primis ut semper idē
 illorum esset numerus, uirorum uidelicet fœminarumq; iam in re bellica fortiū: neq; mi
 nor erat unquā numerus militū quā uiginti milia. Cum igitur tales illi essent, semperq;
 ratione huiusmodi patriam suam & uniuersam Græciam iuste administrarēt, per omnē
 Europam & Asiā tā egregio corporis habitu quā innumeris animi dotibus omnīū qui
 tunc erāt, probatissimi & clarissimi habebant. Deinceps quales aduersariorū ab initio
 res fuerint, nisi forte quæ pueri audiuius memoria exciderunt, uobiscum tanquā ami
 cis communicabimus. Sed antequā referā admonendi estis, ne miremini si plurima bar
 barorum nomina græce nūc audieritis. Id enim ex eo contigit, quia Solo cum cogitaret
 illa carminibus suis inserere, uim ipsam est nominū perscrutatus, inuenitq; primos illos
 Aegyptios harum rerum scriptores, in linguā suam ea nomina transtulisse. Quare et ipse
 rursus uniuersisq; nominis sensum accipiens, in uocem nostram cōuertit. Atq; hæc scri
 pta apud auum meum erant, & nunc apud me sunt, cogitata iam olim puero mihi. Si er
 go talia nunc audieritis nomina qualia apud nos sunt, ne miremini: nam huius causam
 intelligitis. Longa uero oratione sit opus, si à principio narrem id quod iam ante dixi: de
 fortitione deorum, ut terram inter se uniuersam distribuissent, partim in ampliores por
 tiones, partim angustiores, tēplaq; & sacra sibi instituisent. Sane Neptunus insulam for
 titus Atlanticam filios ex mortali fœmina in quodam insule loco progeniuit huiusmodi.
 Secus mare plana erat, sed in mediā insula planities erat, quæ omnium speciosissima fera
 cissimaq; dicitur extitisse. Prope planitiē rursus in medio mons erat breuis, stadīis quin
 quaginta distans: hic à quodam eorū qui principio terra nati sunt, nomine Euenore co
 lebatur. Is ex Leucippe uxore Clitonem unicam filiam genuerat. Parentibus mortuis &
 matura iam puella, Neptunus eius desiderio captus illi se miscuit, circumsepsitq; collem
 quē habitabat spiris aquæ circumfluis terræq; zonis alterne, partim amplioribus, par
 tim angustioribus. Ex quibus duo quidem terræ, tres uero maris fuere circuitus, qui ue
 luti torno descripti pari undiq; intervallo per insulā mediā distabant, inaccessibilemq;
 hominibus collem ipsum reddebant. Neq; enim tunc naues erant, neq; nauigādi peritia.
 Ipse uero ut pote deus facile mediā insulam exornauit, humoremq; duplicis aque frigi
 dæ & calidæ ex terræ abditis per fontes exteriores erumpere, alimēta itē uaria & abun
 dantia per terras pullulare iussit. Quinq; præterea masculorum filiorū partus geminos
 progeniuit & nutriuit. Atq; omnem Atlanticam insulā decem in plagas partitus, primo
 genito maternam habitationem & plagam quæ circum erat tribuit, maximam profecto
 sortem atq; potissimam: Regemq; illum statuit reliquorum, ceteros uero multarum gen
 tium regionumq; principes. Singulis imposuit nomina. Primogenitum quidē uocauit
 Atlantem, totius insulæ regem. Vnde & pelagus cognominatur Atlanticum. Eum ue
 ro qui eodem partu statim illum secutus est, patria uoce Gadirum, quem Græce dicimus
 Eumelum. Qui extremas insulæ partes ad columnas Herculis est fortitus, suoq; locum
 nomine Gadiricum nuncupauit. Secundū partus unum Ampherem, alterum Eudemo
 nem nominauit. Tertij, primum natū Mnesem, secundum Autochthonē. Quarti au
 tem Elasippum priorem, Mestorem uero posteriorem. Quinti demum, primū Azaem,
 Diaprepem uero secundum. Hi omnes posteriq; ipsorū multa ibi secula habitauerūt, mul
 tis per mare insulis alijs dominantes, etiam his quæ Aegyptum usq; Tyrreniamq; habi
 tantur, ut prædiximus. In maxima certe ueneratione uniuersum Atlantis erat genus, sem
 perq; rex antiquior regnum primogenito relinquebat. quod imperiū multa per secula
 conseruarunt. Tanta uero illis diuitiarum copia, quanta nullis antea regum superiorum
 fuerat, nec ullis unquam posterorū facile comparabitur. Structa ordinataq; illis erāt in
 ciuitate totoq; regno omnia quorū usus expetitur. Multa quidē ad eos extrinsecus pro
 pter imperium accedebant, permulta quoq; insula ipsa ad omnē uitæ usum pertinentia
 producebat. Primum quidem omnia quæcunq; ex terræ uisceribus eruuntur, & quæ soli
 da permanent, & quæ funduntur, quod ue nunc nominatur solum, tunc certe plurimū
 effodiebatur Orichalcū multis ex insule locis insigne metallū, tūc apud eos ceterorū ex
 cepto auro preciosissimū. Et quæcūq; sylua producit architectis, ferebat abunde. Pascua
 quinetiā animantibus tā feris q; domesticis suggerebat. Elephantū præterea ingens ibi
 copia. Alebat nempe sufficienter, quæcunq; per paludes, lacus, & flumina, siue montes

agros' ue pascuntur: & hoc quoq; uastum animalium genus & uoracissimū. Tum quæ-
 cunq; tellus nunc odorifera nutrit, radices, gramina, ligna, liquentes succos, flores ac fru-
 ctus. Suauē præterea uitis humorē & solidū alimentū, quibus ipsi nutrimur. Illa itē qui-
 bus pro cibo utimur & obsonij gratia, quæ legumina uocitamus. Nec nō liquores ex ar-
 boribus atq; escas ad sitim famemq; extinguendā. Neq; deerant his unguenta. Accede-
 bant & deliciarū gratia fructus uariarū arborū copiosissimi. Aderāt quoq; satietatis sola-
 tia bellaria, laborātibus grata. Hæc omnia insula quæ quondā erat, sacra, speciosa miran-
 da, uberrima producebat. Atq; hæc colligentes ex terra, tēpla, & regias ædes, portus, na-
 ualia, & uniuersam regionem struebant hoc pacto spiras illas maris, quæ antiquā circū-
 dabant metropolim, disponentes. Primo quidem constructis pontibus transitum ad ex-
 teriora & ad sedem regiā præbuere, ubi in dei ipsius maiorumq; suorum sedibus statim
 ab initio regias ædes ædificarūt. Alterq; ab altero ornata suscipientes continua successio-
 ne superiores in exornādo pro uiribus superabāt, quo ad moles magnitudine decoreq;
 mirandas fabricauerunt. Foueam porrò à mari ad extimū circulum deduxerūt, quæ tria
 iugera in latitudinem protēdebatur, centum pedes in altum, in longum stadia quinqu-
 ginta. Atq; ut ex hoc mari ad circulū illum uelut ad portū applicare naues possent, effe-
 cerūt patefacto illius ore, ut naues maximas caperet. Zonas itē terræ, quibus spiræ ma-
 ris distinguebātur, pontibus secuerūt, ut una triremi nauigare ex alia in aliā liceret: su-
 pra uero texerunt, ut traiectus nauigio esset. Terrenarū nāq; zonarum labra alta, mare
 supereminebant. Maximus plane circuitus per quem inundabat mare, latitudine stadia
 complebat tria: proximus huic orbis terræ prorsus æqualis: sequentiū uero duorū, aque
 us quidē orbis stadia duo, terreus autē humido præcedenti rursus æqualis, stadiū deniq;
 unum, qui ipsam insulam in medio positam circūdabat. Insulæ uero in qua regia erat, dia-
 metrus, stadia quinq;, & hanc circum orbescq; & pontem latum ad plerū mensurā hinc
 atq; inde muro quodam lapideo clauerūt, turre portasq; in singulis super pontes secū-
 dum maris transitus fabricant. Saxum tum medijs insulæ ædificijs, tum spiris illis intus
 forisq; construendis sub insula circumquaq; eruebatur, atrum, candidū, rubrum, quæ la-
 tomia, obiter cauitate petre, naualia duo egregia præbebāt. Aedificia uero partim sim-
 plicia, partim e uarij coloris lapidibus fecerūt, ipsa uarietate uoluptatē secuti. Eius insu-
 per muri qui exteriorem orbem clauderat, superficiem omnem ære tenui uestierūt: eius
 uero qui interiorem, stamno: eius deniq; qui circūdabat arcem, orichalco igneo fulgo-
 re corusco. Regia uero ipsa intra arcem, ita constructa. In medio sacrum & inaccessibile
 Clitonis Neptuniq; templum, aureo ambitu circūdatum. Illuc à principio conuenien-
 tes genuerunt decem regum genus, atq; ibidem quotannis ex decem regionibus cōgre-
 gati unicuiq; illorum sacra solennia peragebāt. Erat Neptuni templum stadium unū lon-
 gum, iugera latum tria, altum uero quantum longitudo eius latitudoq; exigere uideban-
 tur. figura eius speciesq; barbarica. Exteriora præter suprema fastigia argēto omnia exor-
 nauerūt. Nam culmina ipsa & apices, auro. Intus autem laquearia tota eburnea, auro, ar-
 gento, orichalco uarie cælata conspiciēbantur. Verū parietes, columnas, pauimenta ori-
 chalco exornauerunt. Statuas quinetiā ex auro erexerunt. Deum quidem curru insisten-
 tem, tenentemq; equorum alatorum habenas laquearia alta ceruice tangentem. Circa
 hunc delphinis insidentes Nereides centum. Tot enim esse tunc existimabantur. Ade-
 rant & statuæ donariāq; complurima priuatorum. Extrinsecus extabāt imagines aureæ
 mulierum omnium regiarum, uirorumq; quicumq; ex generibus decē descenderāt, mul-
 taq; & ingentia simulacra donariāq; alia regum & priuatorum tum ea ex urbe tum ex a-
 lijs eorum imperio subditis. Aderat itē altare magnitudine & artificio quod ad reliquū
 apparatus spectabat, decētibus. Eadē ratione & regia tam amplitudinē regni quam or-
 namentis sacris conuenientia. Vtebantur autē fontibus tam calidis quam frigidis, iugi-
 scaturigine exuberantibus, quibus inerat ad utrumq; usum mirifica cū iucūditate salubri-
 tas. Porrò circa fontes habitationes cōstructæ erāt, & arbores cōlitæ, receptacula quoq;
 aquarum circumposita, partim quidē sub diuo patentia, partim uero sub tecto calidis la-
 uacris hiberno tempore accōmodata, regia seorsumq; priuata, atq; alia mulieribus, alia
 item equis, cæteris ue iumentis. Decens plane & cōferens unicuiq; seruabāt. Defluum
 uero irriguumq; humorem in Neptuni deduxere lucum, ob fecunditatem soli, arbori-
 bus

bus varijs & altitudine specieq; mirandis refertum. Atque inde in exteriorem circuitum per aquæ ductus iuxta pontes deriuauerunt. Vbi templa multa delubraq; deorum, uiridaria, atq; gymnasia, partim hominum, partim equorum, seorsum in utraq; orbium insula. Sed circa mediam insulam omnium maximã præcipuus erat hippodromus. Cuius latitudo stadium, longitudo per omnem circulum porrigebatur ad equestre certamen. Circa hippodromum utrinque erant stipatorum custodumq; dispositæ domus. Fidis quidem militibus intra ipsum angustiore circuitum arcu quam proximum, commissa custodia: his autem qui cæteris omnibus fide maxime præstabant, in arce ipsa circa reges habitaciones concessæ. Naualia præterea triremibus, omnibusq; ad eas pertinentibus instrumentis referta, singulaq; sufficienter exposita. Atque hic erat regiarum ædium apparatus. Transeunti uero portus qui foris tres erant exteriores, apparebat circumquaq; murus à mari incipiens ualli instar, & stadijs quinquaginta ab amplissimo circulo ac portu undiq; distans, qui ad os foueæ quod uersus mare erat, redibat. Totum uero id colebatur. & reliquum quidem spacium multis & frequentibus ædificijs abundabat, sinus autem ipse portusq; latissimus plenus erat nauibus, mercatoribusq; undiq; confluentibus. Vbi ob frequentem turbam die nocteq; clamor continuus ac strepitus ingens audiebatur. Atque ita de urbis & antiquæ sedis dispositione ut olim traditum est, in præsentia iam retulimus. Deinceps uero commemorare conabimur quæ natura quæue cultus reliquæ regionis extiterit. Principio locus omnis editus admodum, iuxta mare abruptus. Regio uero circa urbem campestris omnis, ambiens quidem urbem, ambita uero ipsa montibus à mari surgentibus facilis & æquabilis. Eius longitudo tota in alteram partem erat stadiorum ter mille: à medio uero supra, usque ad mare milium duorum. Situs autem insulæ ad Austrum uergebat, ab excelsioribus locis Boreæ expositus. Montes eius frequentia, altitudine, pulchritudine omnes qui nunc extant, exuperabant. In eis uici complurimi accolarum, atque ditissimi. Neque deerant amnes, lacus, prata, quibus animalia omnia tum fera tum domestica abunde nutriebantur. Sylua item crebra ac uaria singulis operibus materiam affatim suppeditabat. atque ita locus ille tam natura dispositus, quam multorum regum diligentia opibusq; longo tempore erat excultus. Quadrata regio fuit plurimum recta in longum uergens, sed propter foueam circumerutam recta amissa figura. Cuius profunditas, longitudo, & amplitudo incredibiles dictu. Impossibile nanq; uidetur tam uastum opus cum alijs collatum operibus manibus hominũ esse factum. Dicendum tamen quod audiuius. Iugeris unius erat profunditas, latitudo omnium stadium: cumq; esset per uniuersum campum acta, longitudo eius stadiorum decem milia. hæc sanè fluenta ex montibus demanãtia suscipiebat, per q; agros reuoluta ad urbem hinc atq; illinc perueniens, hac tandẽ erumpebat in mare. Desuper autem ab ipsa lata pedes centum foueæ recteq; excisæ per agrum rursus in foueam mari proximam demittebantur. Altera uero ab altera stadijs centum seiungebatur. Deducebant ex syluis ligna in urbem, & alia suis quæq; collecta temporibus duplicibus per foueas nauibus: fouearum enim tractus oblique sese usq; ad urbem interfecabãt. Geminos ex terra fructus ac fruges annis singulis colligebant: hyeme quidem Iouis beneficio pluuijs tellus maderat, æstate riuis ex aquæ ductibus irrigabatur. Circa numerum uero uirorum in campestri regione ad rem militarem utilium hic erat ordo, ut suum quæq; ducem pars eligeret præberetq;. Partis autem cuiusq; magnitudo decies decem stadia: uniuersorum uero numerus, milia sexaginta. Sed eorum qui montes & alia loca colebant, infinitus: per loca uero & plagas in huiusmodi sortes secundum duces distributi erant cuncti. Igitur institutum erat, ut dux in bellum inferret sextam curruum bellicorum partem, ad milia curruũ decem, equos binos, & equites, rursusq; bigam absq; sella. Vbi esset & qui paruo clypeo munitus descenderet, & qui ambos habenis uicissim regeret equos. Armigeros itẽ binos, & sagittarios & funditores utrinq; binos: leuis armaturæ milites, iactores lapidum, iaculatoresq; tres utrosq;. Nautas quatuor, ad ducentarũ miliũ nauũ cõplementũ. Hac itaq; ratione in regia ciuitate erant res bellicæ præparatæ. Reliquarum uero nouem urbium apparatus alibi aliter & aliter habebat, quarũ rerũ prolixior narratio sit. Magistratus aut honoresq; sic erant principio instituti. Vnusquisq; decem regum in sua provincia, suaq; in ciuitate hominib. tum etiam legibus plerisq; dominabat, puniebatq; pro arbitrio

arbitrio unumquemque, ac morte damnabat. Imperium profecto & cōmunio inter illos secundum Neptuni mandata dirigebant, quemadmodū leges illis, & literæ nunciabant à maioribus in columna quadā ex orichalco circa medium insulæ, in tēplo Neptuni ipsius inscriptæ. Illi igitur quinto & per uices sexto quoque anno cōueniebant, tam pari quæ impari æquam partem distribuentes. Congregati uero de publicis rebus deliberabant: diligentibus examinare iudicantes, si qua in re præuaricatus quis esset damnabant. Cum igitur foret iudicium ineundum, tali se iuramento inuicem astringebant. Nam cum essent in templo Neptuni soluti tauri, ipsi decem seorsum ab alijs uouebant deo gratam illi uictimam se sine ferro capturos. Unde lignis & laqueis solis uenabantur. Et quencumque ceperant taurum, ad columnam tractum, in eius columnæ uertice, ubi scriptis erat mandatum, protinus iugulabant. Extabat autem in columna præter leges iuramentum execratioque terribilia his qui non parerent imprecans. Quando itaque sacrificijs de more paratis, iam crematuri erant singula tauri membra, impleto cratere guttam sanguinis pro unoquoque infundebant. Reliqua dabant igni, lustrantes columnam. His denique actis, phialis aureis haurientes ex cratere & super ignem libantes iure iurando interpolito promittebant iudicatos se secundum inscriptas columnæ leges, puniturosque eos qui antea deliquissent: Præterea literarum illarum normam sponte nunquam se transgressuros. Addebant neque præter patris ipsius leges uel imperaturos se unquam, uel imperanti obedituros. Hæc unusquisque illorum sibi ipsi posterisque precatus, bibensque & offerens deo phialam, ad cœnam se & necessaria conuertebat aduentante nocte: igneque uictimarum ferme iam extincto, singuli ceruleam colore & quæ pulcherrimam induti uestem, ac penes hostias ambufas humi sedentes noctu, totumque ignem in sacris accensum extinguentes, iudicabantur simul & iudicabant, si quis eorum quempiam tanquam legum transgressorem accusauisset. Postquam uero iudicauerant diesque illuxerat, in aurea tabula sententias insculpentes, eas unam cum uestibus monumenta futura posteris, suspendebant. Leges autem & alia multa circa sacra, regum propria singulorum, sed hæc præcipua. Ne unquam sibi inter se bellum inferrent, imò succurrerent omnes, si quis aliqua in ciuitate genus ipsorum regium extirpare aggredere tur. Cumque in cōmune quemadmodum superiores, de bello deque cæteris actionibus deliberassent, imperij ius Atlantico generi tribuebant. Cædis autem auctoritatem aduersus aliquem cognatorum, regi non concedebant, nisi plures ex decem quæ quinque in eandem sententiam conuenissent. Talem itaque tantamque potentiam quæ in illis tunc erat locis deus certo quodam ordine ad hæc rursus loca deduxit, tali quadam, ut fertur occasione. Multa sanè per secula, quoad natura illis diuina perseverauit, legibus obediebant, & erga diuinum genus ipsis cognatum benigne affecti erant. Magnificæ namque illorum animis, & ueræ cogitationes inerant. Unde & modestia utebantur, prudentiaque, & in his quæ aliunde & quæ inter se incidissent. Quocirca spernentes præter uirtutem omnia, præsentia paruifaciebant, neque efferebantur, sed tantumque onus quoddam existimabant, auri cæterorumque copiam. Neque uelut ebrii gemino ex alimento facti in aliquo per incontinentiam aberrabant: imò uero utpote sobrii acute cernebant hæc omnia cōmuni ex amicitia unam cum uirtute incrementum suscipere: horum uero studio & admiratione, disperdi hæc, & uirtutem amicitiamque deficere. Quoad in eis mens talis, & natura diuina uiguit, creuerunt quæ supra narrauimus omnia: postquam uero diuina fors in eis longo abusu crebrisque mortaliū rerum affectibus inquinata euauit, mosque humanus præualuit, tunc primum quia non possent ferre præsentia, dedecori succubuerunt. Nam apud eos qui cernere poterant, turpiter affecti existimabantur, cum pulcherrima ex preciosissimis perdidissent. Qui autem rectam ad beatitudinem uitam inspicere non ualebant, ipsi eos præclaros beatosque putabant maxime, cum maxime iniqua plus habendi cupiditate & uiolentia abundarent. Tunc sanè deus deorum Iupiter qui regit omnia legibus, quicquid potest hæc talia cernere, cum deprauari generosam stirpem animaduerteret, hominesque eos punire uellet, ut adepti temperantiam modestiores concinnioresque euaderent, deos omnes in sedem eorum honoratissimam conuocauit, unde tanquam ex medio mundi throno, quæcunque generationi subiecta sunt, conspiciuntur. Vocatoque concilio sic est exorsus.

DEEST FINIS DIALOGI.